रावर्त्तमानस्य मूढान्यपि निहनति । यदि नाहानि मिलेषु न चेत् पुत्रेषु नप्तृषु । पापमाचरितं कर्म निर्वर्तमनुवर्त्तते । फलस्येव ध्रुवं पापं गुरु भुक्तमिवोदरे" भारते २८अ० । राष्ट्रादिकृतपापेन राजादीनां परस्परं पापित्वं यथा "राजा राष्ट्रकृतात् पापात् पापी भवति वै फेरे !। तथैव राष्ट्रः पापेन तद्राज्यस्थास्तु ये जनाः । वर्णान्नशादय सर्वे पापिनो नात्र संशयः । भार्य्यांशोदुष्कृतो स्वामी दुष्टिनात् स्वामिनोऽपरा । तथा देशिकपापात्तु शिष्यः स्यात् पातकी सदा । शिष्याद्धि पापिनो नित्यं गुरुर्भवति दुष्कृती । पातकी यजमानः स्यात् पापिनोऽस्य पुरोधसः । पुरोहितस्तथा पापी यजमानांहसो ध्रुवम्" अदत्तपुण्यपापभागित्वं यथा "अदत्तानि च पुण्यानि पापानि च यथा प्रिये !। प्राप्नोति मनेवाचेन तद्यथावच्छिशामय । देवग्रामकृतानि सुभोजनभाक्षि कृतादिषु । कर्त्ता तु केवलं कर्त्ता फलभुक् पुण्यपापयोः । अकृतेऽपि च संसर्गे व्यवस्थे यतदाकृता । संसर्गात् पुण्यपापानि यथा यान्ति निबोध तत् । एकत्र मैथुनाद्यानां देवपात्रस्वभोजनात् । फलार्द्धं प्राप्नुयान्नारी यथावत् पुण्यपापयोः । अर्थनाद्भाषणाद्वापि परस्य स्तवनादपि । दर्शनं पुण्यपापानां नित्यं प्राप्नोति मानवः । दर्शनस्पर्शनाभ्यां च मनोध्यानात्तथैव । परस्य पुण्यपापानां भागं प्राप्नुयान्नरः । परस्य निन्दापैशुन्यं धिक्कारस्य करोति यः । तत्कृतं पातकं प्राप्य स्वपुण्यं प्रददाति यः । कुर्वतः पुण्यकर्माणि सेवां यः कुरुते परः । यत्रीभूतोऽथ शिष्यो वा सजातीयोऽपि मानवः । तस्य सेवाकृतेनैव तस्य तत्पुण्यभाग्भवेत् । एकपङ्क्तेस्ततो यस्तु शक्तवन् परिवेषयेत् । तस्य पापमतांश्चन्तु लभते परिवेषकः । स्नानतन्त्रादिकं कुर्वन् संस्कृतेदा प्रमाणते । स पुण्यकर्मणस्तांश्च दद्यात्तस्मै सुनिश्चितम् । धर्मोद्देशेन यो द्रव्यं परं याचयते नरम् । तत्पुण्यं कर्मजं तस्य धनं दत्त्वाप्नुयात् फलम् । अपहृत्य परद्रव्यं पुण्यकर्म करोति यः । कर्मजात् पापभोक्तास्य धनिनस्तद्भवेत् फलम् । नापहृत्य धनं यस्तु परस्य जिवते नरः । धनी तत्पुण्यमाप्नोति स्वधनस्यातुरूपतः । बुद्धिदत्तस्तमना च यशोपचरणप्रदः । यत्रतत्रापि यैर्तांश्च प्राप्नुयात् पुण्यपापयोः । प्रजाभ्यः पुण्यपापानां राजा भागं हरेत् । शिष्याद्गुरुः स्त्रिया भर्त्ता पिता प्रजातस्तथैव च । अन्येरपि पुण्यस्य भाग्यार्द्धं समाप्नुयात् । परस्येन दानादि कुर्वतः पुण्यकर्मणः । विना स्वस्वशिष्याद्यां कर्त्ता भागमाहरेत् । आत्मनो वा परस्यापि यदि सेवां न कारयेत्" श्रीलक्ष्मी उवाच "इत्थं सदृत्तान्यपि पुण्यपापान्यायान्ति नित्यं परसञ्चितानि । ब्रह्मन् चाखिलितिहासमयं पुराभवं पुण्यमतिप्रसिद्धम्" पाद्मोत्तरखण्डे ७।१५७अ०। अत्र कर्त्ता संसर्गजपापोक्तिः महापातकिविषया संसर्गशब्दे दृश्यम् । ५गर्ह्ये त्रि० पापयोनिः महः ४।१६६ पापनाशित इत्यादि । [पिण्डीकृते प्रेते च आ०त०रघु०।

पापकृत् त्रि०पापं कृतवान् कृ-क्विप् । १कृतपापे २अस०

पापग्रह पु०कर्म० । "यद्वैनेन्दुः कुजो राहुः शनिस्तैर्युत इन्दुजः । रविः पापग्रहाश्चैते शुभाशुभे प्रकीर्त्तिताः" ज्योतिषोक्तेषु ग्रहेषु ।

पापघ्न पु०पापं हन्ति हन-टक् । १तिले तस्य हि दानेन पापनाशकत्वमिति तस्य तथात्वम् । २पापनाशके त्रि० राजनि० ।

पापचेली स्त्री पुनःपुनः पचति पा-यङ्-अच् पापचीवासुस्तीरयति रैर-अच् रस्य वः । (आकनादि) पाठात्तावाम् अमरः स्वार्थे क ह्रस्वः । पापचेलिका तत्रार्थे स्त्री रत्नमाला ।

पापति त्रि० पत-यङ्लुक् इन् । पुनःपुनः पतनशीले

पापनापित पु० कर्म० "कृतुसितानि कुत्सितैः" पा० पापत्वेन (गर्हितत्वेन)नापितस्य कृतुसितानस्यात नापितस्य पूर्वं निपाते प्राप्ते "पापाचके कुत्सितैः" पा०परनि०। धूर्त्तनापिते

पापनाशन त्रि० पापं नाशयति नाशि-ल्यु । १पापनाशके २विष्णौ पु० "स्तितोयः पापनाशनः" विष्णुसं० । भावे ल्युट् ६त० । ३पापस्य नाशने च न० । करणे ल्युट् । ४प्रायश्चित्ते न० ।

पापपति पु० पापजनकः पतिः । जारपतौ जारे त्रिका० ।

पापपुरुष पु० पापात्मकः पुरुषः पुरुषाकारः । तन्त्रोक्ते वामकुक्षिस्थे पापात्मके ध्येये नराकारे पदार्थे तन्त्रसारे भूतशुद्धिप०, बहुपापावयवभेदयुते २पुरुषभेदे च । पाद्मे क्रिया० २१अ० तत्स्वरूपस्तु यथा "सृष्टादौ पुरुषश्रेष्ठः संसारं सचराचरम् । सर्वेषां दर्शनार्थाय सृष्टवान् पापपुरुषम् । द्विजातिकृत्यामूर्द्धानं मदिरापानलोचनम् । सुवर्णस्तेयवदनं गुरुतल्पगतिं स्तुतिम् । स्त्रीहत्यानाधिकस्तैव गोहत्यादोषवाहकम् । ब्राह्मणपरपत्नीयं भ्रूणहत्यागलत्वया । परव्यागति-